

Haard 9 Oostmalle (gemeente MALLE)

Programma van Maatregelen

Auteur:

J. Vermeersch (veldwerkleider)

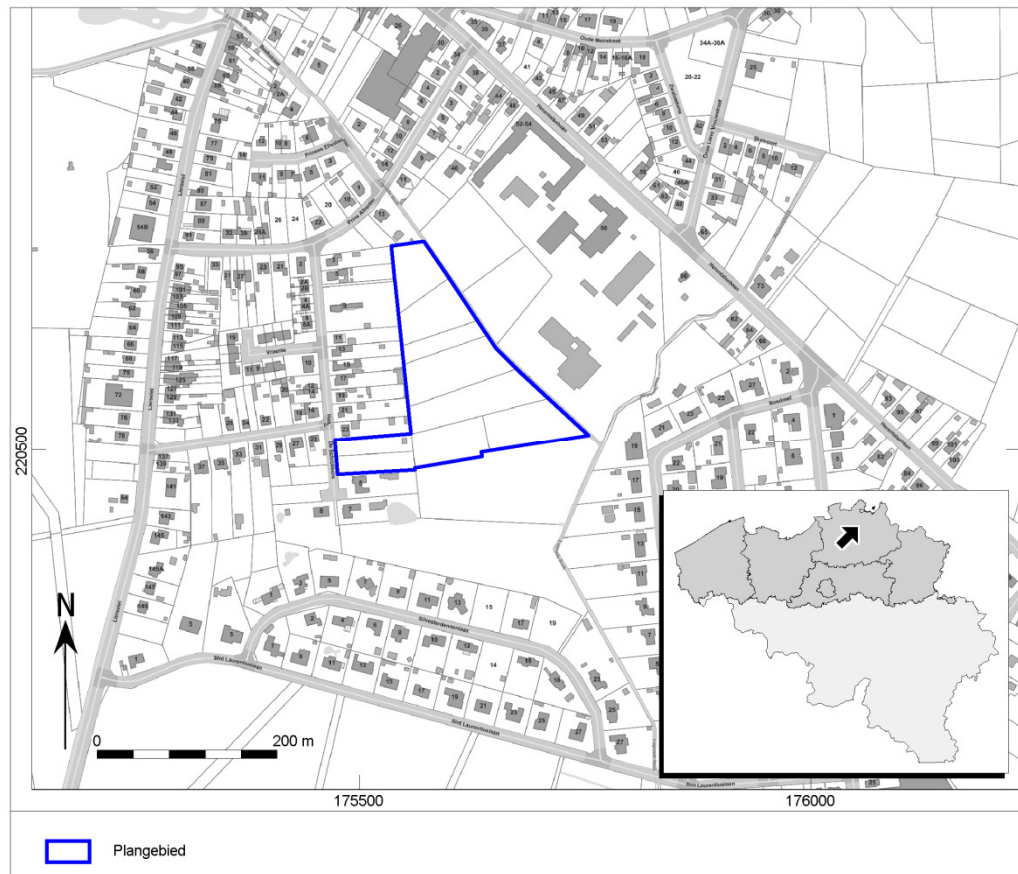
X. Alma (erkend archeoloog)

Autorisatie:

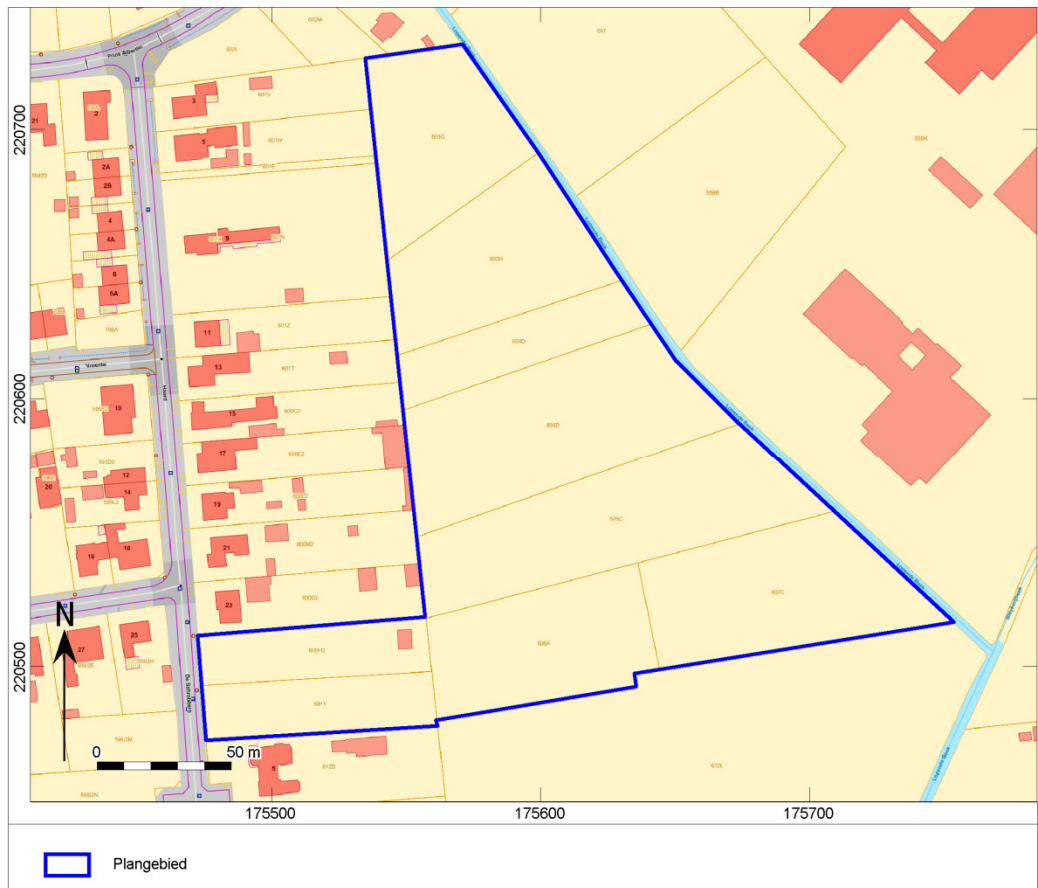
X. Alma (OE/ERK/Archeoloog/2016/00094)

1 Inleiding

In opdracht heeft het Vlaams Erfgoed Centrum in januari – oktober 2019 een archeologienota opgesteld naar de archeologische waarde van de locatie Haard 9, Oostmalle (gemeente Malle) (afb. 1 en 2). De archeologienota bestaat uit een bureauonderzoek en is uitgevoerd naar aanleiding van de voorgenomen plannen om het plangebied te verkavelen in 42 kavels en de aanleg van een wegenis.

Afb. 1. Locatiekaart van het plangebied.

Afb. 2. Aanduiding van het uit te voeren archeologisch onderzoek op het plan van de bestaande toestand op het terrein.

Op basis van het bureauonderzoek werd vastgesteld dat er voor het plangebied een lage verwachting op artefactensites uit de steentijd geldt en een middelhoge verwachting op sporensites vanaf het Neolithicum. Voor de Nieuwe tijd geldt een lage verwachting.

Op basis van de archeologische verwachting is geadviseerd tot het uitvoeren van een proefsleuvenonderzoek om zodoende de middelhoge verwachting op sporensites uit de periode Neolithicum – Middeleeuwen te toetsen. In dit Programma van Maatregelen wordt de onderzoeksdoelstelling en methodiek verder toegelicht.

2 Aanleiding van het onderzoek

De voorgenomen verkaveling van het plangebied vormt de aanleiding tot het opstellen van deze bureaustudie. De verkaveling bestaat uit het creëren van 42 loten en het aanleggen van infrastructuur. Voor een uitgebreidere beschrijving van de geplande werken wordt verwezen naar het verslag van resultaten (H1.1.4 van de archeologienota).

3 Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

De archeologische verwachting is voor een groot deel gebaseerd op de landschappelijke en bodemkundige context. Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied gelegen is op de rand van de Depressie van de Netes, ten zuiden van het plangebied waarbij de Lopende beek zuidwaarts via een aantal andere waterlopen op de Kleine Nete aansluit. Ten noorden ligt de cuesta van de Kempen met hoogtes tot 30-35 m +TAW. Het plangebied zelf ligt ruwweg tussen 21 en 22 m +TAW waarbij het westelijke deel wat hoger ligt dan het oosten waar de Lopende beek vloeit. De ondergrond van het plangebied bestaat uit Quartaire eolische afzettingen waarin een natte zandige leembodem is ontwikkeld. Verder wordt de bodem in delen van het plangebied ook gekenmerkt door een dikke antropogene humus A-horizont wat duidt op historische bemesting van de bodem door middel van plaggen. Dit is een aspect wat vaak voorkomt vanaf de late middeleeuwen waarbij minder geëigende gronden in gebruik werden genomen voor landbouwdoeleinden. Op basis van de archeologische aspecten in combinatie van de bodemkundige en landschappelijke elementen zijn er binnen het plangebied geen archeologische resten bekend. Voor de oudste perioden (Paleolithicum en Mesolithicum) zijn vondsten in de wijde omgeving afwezig. Waar die wel voorkomen is op de top van de cuesta waar er sprake is van een gradiëntsituatie: de hogere droge ligging nabij waterlopen is een aantrekkelijke locatie voor prehistorische bewoning uit de oudste perioden van de steentijd toen jagers en verzamelaars onze contreien bewoonden. Dergelijke vondsten bevinden zich op een afstand van ruim 3 km ten noorden van het plangebied. Op basis van de landschappelijke aspecten van het voorliggende plangebied worden dergelijke artefactensites uit de steentijd binnen het plangebied niet verwacht.

Vanaf het Neolithicum gaat de mens zich nederzetten en is er archeologisch gezien sprake van sporennederzettingen, in tegenstelling tot sites waar enkel vondsten voorkomen. Vanaf het Neolithicum gaat de mens ook aan landbouw doen. Idealiter koos de mens voor vruchtbare leemgronden nabij waterlopen. Sites in de omgeving uit het Neolithicum, de Bronstijd en de IJzertijd zijn met name op de cuesta zelf aangetroffen. Vermoedelijk zal de cuesta een geschikte(re) bewoningslocatie hebben gevormd. Binnen het plangebied is er sprake van een natte bodem, als dient wel direct genuanceerd te worden dat doorheen de tijd schommelingen zijn geweest in de grondwatertafel. Dit kan betekenen dat de huidige natte terreinen in het verleden minder nat waren, en daarmee mogelijk wel weer geschikt waren als bewoningslocatie. Daarnaast dient er ten aanzien van de archeologische verwachting rekening mee gehouden te worden dat er naast bewoningssporen ook andere type sites kunnen voorkomen, waaronder offsite sites, begravingen etc. In de (directe) omgeving van het plangebied heeft nog te weinig archeologisch onderzoek plaatsgevonden om dit te kunnen staven. Dezelfde redenering kan ook gevolgd worden voor de Romeinse tijd. Voor wat de Romeinse tijd betreft zijn er weinig resten bekend, wellicht deels te wijten aan gebrek aan archeologisch onderzoek. Er is één losse vondst van een munt bekend. En verder is er de aftakking van de heirbaan die Bavai met Utrecht verbond die een eind ten noorden van het plangebied doorheen de dorpskern liep als de Antwerpsesteenweg.

Het is pas met ingang van de middeleeuwen dat we zien dat er verschillende resten en sites bekend zijn in de omgeving van het plangebied, met name vanaf de volle en late middeleeuwen. Oostmalle komt ook vanaf de 12de eeuw in de geschiedenisbronnen voor. Men kan ervan uitgaan dat het aanbrengen van de plaggen mogelijk vanaf die tijd geschiedde. Het voordeel van deze plaggen is dat oudere vondsten hierdoor beter beschermd zijn voor latere bodemverstoring door bvb ploegen of boomwortels.

Voor wat de nieuwe tijd betreft zijn er historische kaarten vanaf de 18de eeuw beschikbaar. Daaruit blijkt dat het plangebied grotendeels als weide/drassige grond in gebruik was en deels als akker. In het zuiden was er ook heide aanwezig. Dit beeld blijft zo in de 19de en 20ste eeuw. Het plangebied is in gans die tijd ook onbebouwd. Pas vanaf de jaren 1960 is te zien dat er ter hoogte van huisnummer 9 een gebouw aanwezig is. Mogelijk gaat het om hetzelfde huis dat er nu staat. Verder zijn er op de historische luchtfoto's een aantal bijgebouwen te zien. Het gaat hierbij vermoedelijk om een kleine schuur en een tuinhuis.

Op basis van de landschappelijke situering van het plangebied, in combinatie met archeologische meldingen in de omgeving van het plangebied kan er de volgende archeologische verwachting worden opgesteld:

- Artefactensites uit de steentijd: lage verwachting. Deze lage verwachting is gebaseerd op de landschappelijke ligging op enige afstand van waterlopen en buiten een gradiëntzone enerzijds en het ontbreken van indicatoren in de vorm van vondsten uit deze periode in de omgeving anderzijds. Aangezien de locatiekeuze in deze periode sterk landschapsafhankelijk was, mag aangenomen worden dat andere locaties in de omgeving, op de cuesta, geschikter waren voor bewoning. De verwachting op artefactensites binnen het plangebied is dan ook laag.
- Sporensites vanaf de Steentijd: middelhoog. Op basis van de landschappelijke ligging zijn er in de omgeving gunstigere vestigingsplaatsen (cuesta), maar kan niet uitgesloten worden dat ook lagere delen op enig moment in gebruik zijn genomen. De natte omstandigheden leiden eerder tot een lage verwachting, echter, omdat niet vastgesteld kan worden of in het verleden sprake is van drogere periodes (door fluctuatie van de grondwatertafel) waarin bewoning wel mogelijk was, en omdat tevens niet uitgesloten kan worden dat binnen het plangebied andere type vindplaatsen (offsite, begravingen, etc) aanwezig zijn, wordt als verwachting middelhoog aangehouden. Potentiële archeologische sites zouden daarmee kunnen bestaan uit nederzettingssporen of meer offsite sites.
Voor de Nieuwe tijd kan de verwachting bepaald worden op laag, gebaseerd op historisch kaartmateriaal.

Op basis van het bureauonderzoek is er voldoende informatie aanwezig om een potentieel op te stellen voor de archeologische verwachting van het plangebied. Daaruit blijkt dat het nog niet mogelijk is om met de huidige kennis met zekerheid de aan- of afwezigheid van archeologische resten en sporen uit het Neolithicum of later vast te stellen. Voor artefactensites uit de steentijd geldt daarentegen wel een lage verwachting.

Omdat de geplande werken een bedreiging vormen voor potentiële sites is vervolgonderzoek nodig om de archeologische waarde van het plangebied te bepalen. Daarom dient een vervolgonderzoek uitgevoerd te worden in de vorm van een proefsleuvenonderzoek, welke specifiek gericht is op het vaststellen van sporensites (Neolithicum tot en met de Middeleeuwen). Dit zal verder in dit programma van maatregelen toegelicht worden.

4 Gemotiveerd advies over het al dan niet nemen van maatregelen

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen, beschrijft de aard daarvan en de uitvoeringswijze van deze eventuele maatregelen.

Het gemotiveerd advies bestaat uit de volgende aspecten:

4.1 Volledigheid van het onderzoek

Tijdens het bureauonderzoek werden alle beschikbare bronnen geraadpleegd die ondermeer betrekking hebben op het landschap en archeologische waarden in de omgeving van het plangebied. Binnen de kaders van de bureaustudie kon echter onvoldoende worden aangetoond of archeologische waarden aan- of afwezig zijn. Voor het plangebied geldt een middelhoge verwachting op sporensites uit het Neolithicum tot en met de Nieuwe tijd. Voor artefactensites uit de Steentijd is de verwachting laag, evenals voor (sporen)sites uit de Nieuwe tijd.

Gezien de aard van de geplande werken dient er uitgegaan te worden van een integrale verstoring van het plangebied. Dit betekent dat potentiële archeologische sites bedreigd worden door de geplande werken. Om deze reden is vervolgonderzoek noodzakelijk om de archeologische waarde van het plangebied vast te stellen.

Vervolgonderzoek dient zich daarmee te richten op het toetsen van de middelhoge verwachting op sporensites uit het Neolithicum tot en met de Middeleeuwen. Vanwege de lage verwachting op artefactensites uit de steentijd dienen deze niet specifiek gewaardeerd te worden. Echter, indien deze resten als toevalsvondst worden aangetroffen, dient alsnog een waardering plaats te vinden conform de Code van Goede Praktijk.

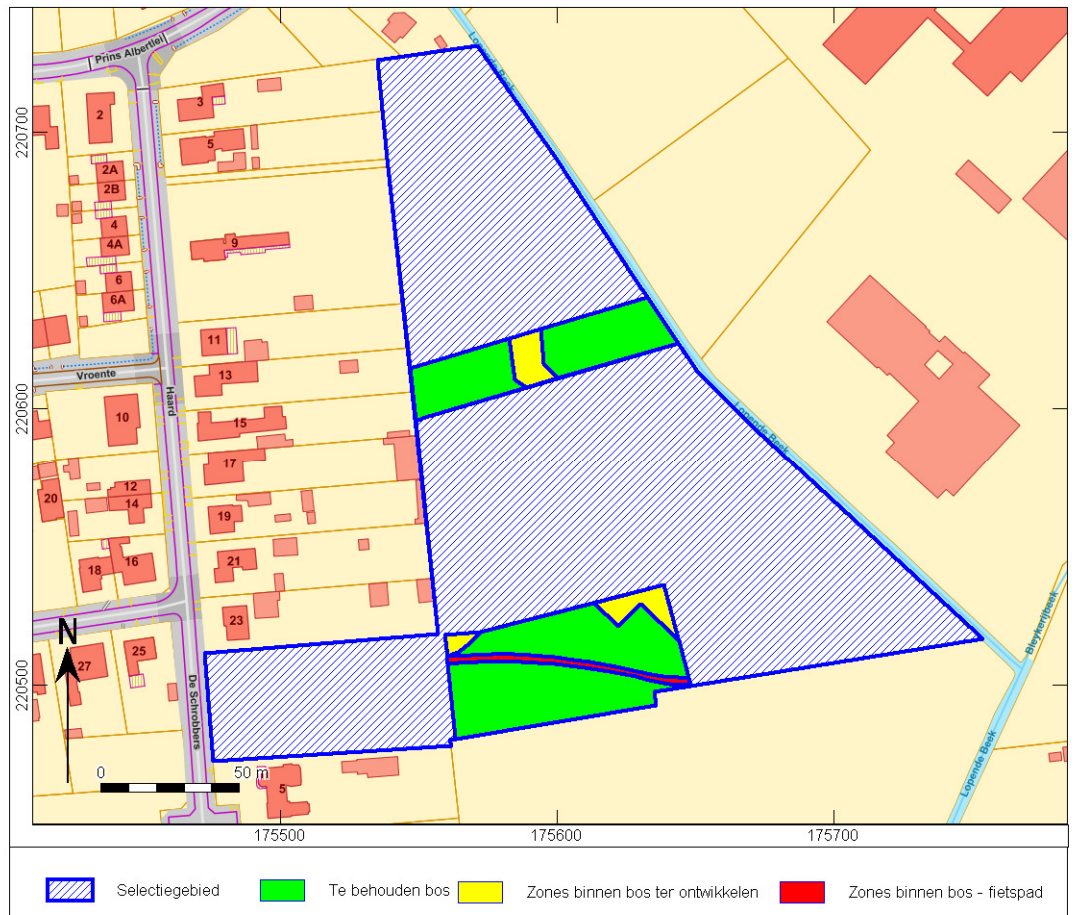
4.2 Selectiegebied

Ter bepaling van de impact van de geplande werken kan er primair van uitgegaan worden dat de bodem van het plangebied volledig zal verstoord worden. Zowel direct, ten gevolge van de werkzaamheden, als indirect, als gevolg van de verkaveling. Echter, ten aanzien van de keuze voor het selectiegebied dient dit nog verder genuanceerd te worden.

Binnen het plangebied bevinden zich twee zones met bossen die grotendeels behouden zullen blijven; deze zijn groen gemarkeerd op afbeelding 3. Omdat deze zones behouden blijven en vanwege de huidige terreininrichting niet toegankelijk zijn voor archeologisch onderzoek, zullen deze zones niet meegenomen worden binnen het archeologische vervolgonderzoek. Ook de kleinere bodemingrepen, zoals het lokaal kappen en herplanten van bomen en de aanleg van een fietspad in de zuidelijke zone B (rood gemarkeerd) worden hiertoe gerekend. Immers, deze ingrepen gaan weliswaar gepaard met de kap van bomen, waardoor archeologisch onderzoek wel mogelijk is, de omvang van deze werken is zeer beperkt, en de locaties sluiten niet aan op de grotere archeologische onderzoekszone, zodat eventuele kenniswinst voor deze deelzones zeer beperkt is.

De deelzones binnen de bosgebieden A en B die gekapt gaan worden ten bate van wegenis en verkaveling (geel gemarkeerd) hebben wel voldoende omvang en sluiten wel aan op de grotere onderzoekszones. Deze zones kunnen daarmee wel tot voldoende kenniswinst leiden en dienen daarmee betrokken te worden bij eventueel archeologisch vervolgonderzoek.

Concreet wordt het selectiegebied daarmee gevormd door de blauw en geel gemarkeerde zones. Het archeologische vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven zal zich om logistieke redenen (aanwezige bosschages) beperken tot de blauwe zones, waarbij het op basis van extrapolatie van de onderzoeksgegevens wel een waardering geeft van het volledige selectiegebied (blauwe en gele zones). Deze zone heeft een omvang van circa 25.060 m².

Afb. 3. Selectiegebied van de zones die archeologisch onderzocht dienen te worden.

4.3 Bepaling van de maatregelen

- **Landschappelijk bodemonderzoek:** **Nee.**
Voorafgaande bestudering van het landschap door de bodemopbouw te toetsen middels een landschappelijk booronderzoek is niet nodig omdat ten eerste er geen verwachting is op artefactensites uit de steentijd, omdat ten tweede (grootschalige) bodemverstoring niet verwacht wordt en omdat ten derde het vaststellen van de bodemopbouw in een eerder stadium zeer waarschijnlijk alsnog opgevolgd zal worden door een proefsleuvenonderzoek. Qua efficiëntie is het daarmee nuttiger om de bestudering van het landschap te incorporeren in het proefsleuvenonderzoek.
- **Geofysisch onderzoek:** **Nee.**
De mogelijk te verwachten sporen en de bodemgesteldheid zijn niet van die aard dat een dergelijk onderzoek nuttig is voor dit plangebied.
- **Veldkartering:** **Nee.**
Niet uitvoerbaar vanwege de vegetatie (grasland).
- **Verkennd archeologisch booronderzoek :** **Nee.**
Er geldt een lage verwachting op steentijd. Verkennd booronderzoek is daarmee op basis van kosten – baten afweging niet nuttig. Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek een artefactensites uit de steentijd als toevondst wordt aangetroffen, kan aanvullend verkennd of waarderend booronderzoek wel nuttig zijn. Dit ter beoordeling van een periodespecialist ná het aantreffen van een (potentiële) artefactensite uit de steentijd (zie extra toelichting onderstaand).
- **Waarderend archeologisch booronderzoek :** **Nee.**
Idem als voor verkennd booronderzoek. In deze fase van het onderzoek niet nuttig. Mogelijkerwijs wel nuttig indien een artefactensite als toevondst wordt aangetroffen. Dit ter beoordeling van een periode specialist (zie extra toelichting).
- **Proefsleuven en kijkgaten:** **Ja.**

Om meer duidelijkheid te krijgen over de aan- of afwezigheid van grondsporen of een sporenniveau.

Extra toelichting: Op basis van de resultaten van de bureaustudie is een lage verwachting opgesteld ten aanzien van artefactensites uit de steentijd. Dit betekent niet direct dat artefactensites ook niet (meer) aanwezig kunnen zijn. Bij het uitvoeren van het proefsleuven moet er derhalve rekening gehouden worden met het aantreffen van artefactensites als toevalsvondst. Indien dit het geval is, dient er direct te worden overgeschakeld op de geëigende onderzoeksmethoden en -strategie om de aangetroffen artefactensite alsnog te begrenzen (verkennend booronderzoek) en te waarderen (waarderend booronderzoek en proefputten). Welke methode wordt toegepast en hoe de onderzoeksstrategie eruit komt te zien, wordt op dat moment bepaald door de erkend archeoloog in samenspraak met een periodespecialist. De gevolgde methodiek wordt in de nota toegelicht en dient te voldoen aan de voorwaarden in de Code van Goede Praktijk 4.0 en de door Onroerend Erfgoed opgestelde handleiding "Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1".¹

Omwille van juridische en economische redenen dienen de vervolgonderzoek in uitgesteld traject uitgevoerd te worden. De hierboven beschreven onderzoeken zullen pas uitgevoerd worden nadat de verkavelingsvergunning is bekomen.

5 Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem

5.1 Administratieve gegevens

Uitgevoerde fasen binnen archeologienota:	Bureauonderzoek
Aanleiding:	Verkaveling
Locatie:	Haard 9
Plaats:	Oostmalle
Gemeente:	MALLE
Provincie:	ANTWERPEN
Kadastrale gegevens:	Afdeling 2, Sectie D, nrs 600h2, 601e, 601n, 601x, 601y, 603g, 603h, 604d, 605c, 605d, 606a en 607c
Diepte bodemverstoring	Momenteel nog onbekend
Coördinaten (<i>bounding box</i> ; Lambertcoördinaten (EPSG:31370))	175 458 / 220 683 175 570 / 220 731 175 752 / 220 516 175 476 / 220 472

5.2 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Uit de bureaustudie is een middelhoge verwachting naar voren gekomen ten aanzien van sporensites uit de periode Neolithicum – Middeleeuwen. Deze sporensites kunnen naast bewoningssporen ook bestaan uit andere type sites zoals offsite sporen, begravingen, geïsoleerde gebouwen, etc.

Het onderzoeksdoel van de proefsleuven is om de in de bureaustudie geformuleerde verwachting te toetsen. Het onderzoek dient er daarmee toe te leiden dat er een gespecificeerde archeologische waarde aan het plangebied kan worden toegeschreven. Op basis van de archeologische waarde van het plangebied kan bepaald worden bij aanwezigheid van een archeologische site in welke mate de voorgenomen bouwplannen hier een bedreiging voor vormen en of vervolgonderzoek (opgraving) nodig is en zo ja, in welke zones. Bij afwezigheid van een archeologische site kan het plangebied direct worden vrijgegeven.

De onderstaande onderzoeksvragen dienen mede bij te dragen aan de waardebepaling van het plangebied:

- Hoe ziet de bodemopbouw eruit (type bodem, intactheid profiel etc)? Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding? Komt dit overeen met de vaststellingen uit de bureaustudie? Licht eventuele overeenkomsten en afwijkingen toe.
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden, indien van toepassing?

¹ Van Gils en Meylemans, 2019.

- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving.
- Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?
- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?
- Op welk stratigrafisch niveau komen sporen voor? Is er daarbij sprake van meerdere (potentiële) niveaus?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?
- Zijn er indicaties (greppels, grachten, lineaire paalzettings, ...) die kunnen wijzen op een inrichting van een erf/nederzetting?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja;
 - Hoeveel niveaus zijn er te onderscheiden?
 - Wat is de omvang?
 - Komen er oversnijdingen voor?
 - Wat is het, geschatte, aantal individuen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Wat is de relatie tussen de bodem en de landschappelijke context (landschap algemeen, geomorfologie, ...)?
- Is er een bodemkundige verklaring voor de gedeeltelijke afwezigheid van archeologische sporen? Zo ja, waarom? Zo nee, waarom niet?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?

5.3 Onderzoekstechnieken en -methoden en -strategieën

6.6.4 Proefsleuvenonderzoek

Om een betrouwbaar beeld te kunnen vormen van de aanwezige archeologie binnen het onderzoeksgebied, zal een oppervlakte van ongeveer 12,5% worden onderzocht door middel van proefsleuvenonderzoek (circa 3135 m²). Er is gekozen voor dit percentage omdat op die manier genoeg oppervlakte onderzocht kan worden om een goede archeologische verwachting te bekomen van het plangebied. De proefsleuven worden gelijkmatig verspreid over het plangebied aangelegd volgens het systeem van continue sleuven. Het proefsleuvenonderzoek dient alleen om een beter grip te krijgen op de archeologische verwachting. Indien er archeologie aanwezig blijkt te zijn, dient een vervolg onderzoek plaats te vinden in de vorm van een vlakdekkende opgraving in de zones waar uit het proefsleuvenonderzoek archeologische resten aanwezig blijken te zijn.

In totaal worden er 16 proefsleuven gepland. De proefsleuven variëren in lengte van 25 tot 100 m lengte. Alle sleuven zijn 2 m breed. Ze hebben volgende afmetingen:

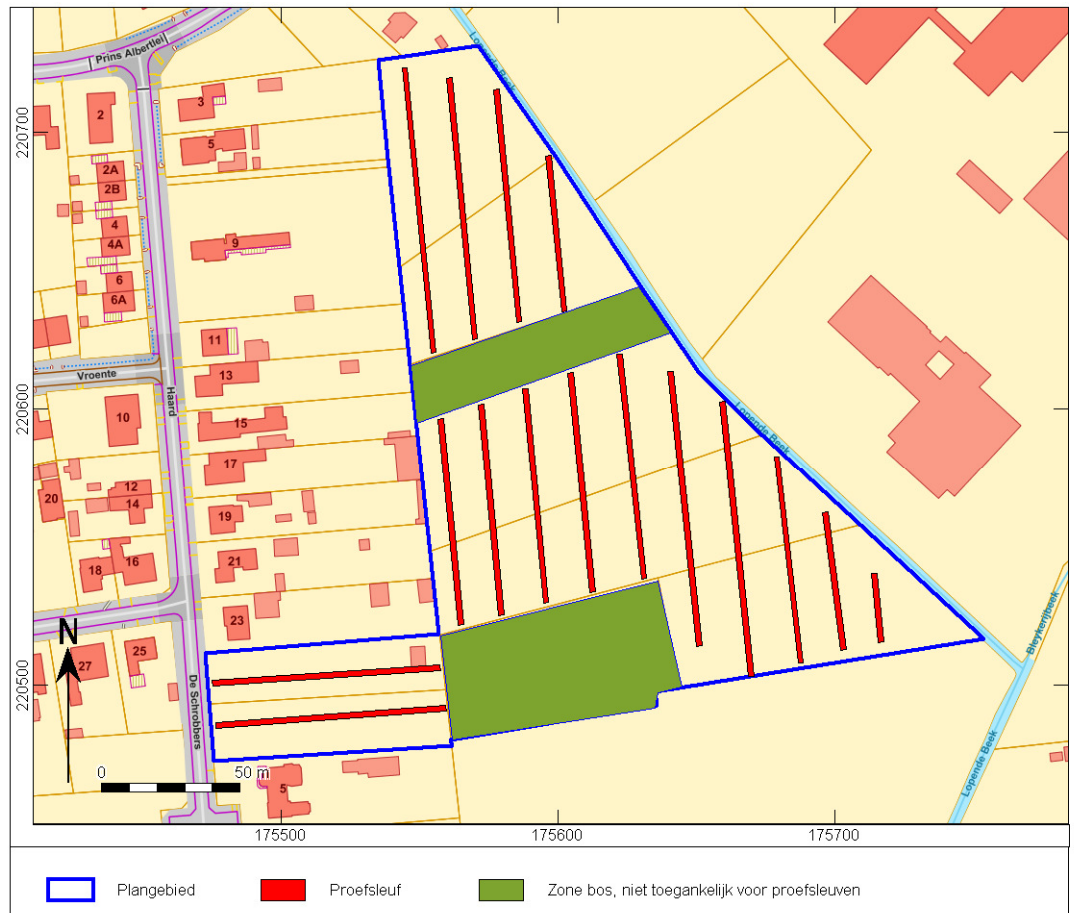
Afmeting	Aantal
2x100	4
2x80	6
2x75	4
2x50	1
2x25	1
Totale afmeting	2510m2

De sleuven hebben zowel een N-Z als een O-W oriëntatie om het plangebied zo goed mogelijk te beslaan en beslaan een totale oppervlakte van 2570 m², wat overeenkomt met ongeveer 10% van het selectiegebied. Verder is er nog ruimte voor ongeveer 2,5% van het plangebied (circa 625 m²) om extra kijkvensters te plaatsen waar nodig. De tussenafstand tussen de sleuven bedraagt ca. 15 m waardoor de sleuven maximaal gespreid worden

De proefsleuven zullen worden uitgegraven tot op het eerste archeologisch leesbare niveau. De aanleg van kijkvensters is nodig om een spoor of een concentratie van sporen waarvan de interpretatie en de waardering niet onmiddellijk duidelijk is, beter te kunnen onderzoeken. Mogelijk kunnen deze ook een schijnbare afwezigheid van sporen aantonen. Kijkvensters worden, afgezien van hun ligging, afmeting en vorm, op dezelfde wijze als proefsleuven aangelegd.

Het proefsleuvenonderzoek zal als volgt worden uitgevoerd:

- Er zal worden gegraven met een graafmachine met gladde bak.
- Op alle locaties vindt het graven plaats op aansturing van een archeoloog.
- Bij het verdiepen worden vondsten per stratigrafische laag verzameld. Het vlak en stort wordt met een professionele metaaldetector systematisch en vlakdekkend onderzocht. De vulling uit de gecoupeerde sporen wordt ook nagezocht met de metaaldetector.
- Bij de aanleg van de vlakken wordt vondstmateriaal per stratigrafische eenheid of per spoor verzameld. Indien deze niet herkenbaar of aanwezig zijn, worden vondsten in vakken van 2 x 2 m verzameld. De verzamelstrategie kan al naar gelang de bevindingen worden aangepast.
- Indien sprake is van vondstconcentraties (crematies, concentraties scherven, vuursteen), worden deze als puntlocaties ingemeten. Metaalvondsten (uitgezonderd spijkers) worden eveneens als puntlocaties ingemeten.
- Vondsten worden zoveel mogelijk aan een spoor of laag toegewezen. Gesloten vondstcomplexen worden integraal verzameld. Stortvondsten worden indien mogelijk per sleuf verzameld en geregistreerd.
- Het te documenteren vlak wordt waar nodig geschaafd, gefotografeerd, ingekrast en direct digitaal ingemeten met een *robotic Total Station* (rTS). Met de rTS worden vlak- en maaiveldhoogtes digitaal ingemeten.
- Een representatief deel van de sporen wordt gecoupeerd voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen.
- Alle antropogene sporen worden gefotografeerd, ingetekend (schaal 1:20) en beschreven. Waar mogelijk worden sporen bemonsterd voor natuurwetenschappelijk onderzoek.
- Er worden gedurende het veldwerk foto's gemaakt van de algemene situatie, de vlakken, de profielen, van grondsporen in het vlak en van de coupes. Voor publicitaire doeleinden en/of eventuele communicatie-uitingen worden geregeld actie- en sfeerfoto's gemaakt.
- Fragiele en/of belangwekkende vondsten worden op de plaats van aantreffen gefotografeerd alvorens gelicht te worden.
- Profielen en coupes worden schaal 1:20 getekend. De profielen zullen bij een eenduidig profiel gedocumenteerd worden door middel van profielkolommen om de 20 meter. Indien de stratigrafische bodemopbouw complex is of sterk afwisselend is, zal een lengteprofiel worden gedocumenteerd. Op de profieltekeningen worden de TAW-hoogten gezet en tevens zal de hoogte van het opgravingsvlak aangegeven worden op de tekening. Bij grote profieltekeningen kan, op voorspraak van de erkend archeoloog, een andere schaal worden gehanteerd.
- Bij het aantreffen van bijzondere archeologische resten wordt, indien nodig, een specialist geraadpleegd die, conform de Code van Goede Praktijk, deze archeologische resten verder onderzoekt en conserveert.
- Indien een proefsleuf niet volledig kan worden aangelegd zoals gepland als gevolg van hevige begroeiing of bebouwing, zal de proefsleuf op verantwoordelijkheid van de erkende archeoloog worden verplaatst of opgedeeld, waarbij de sleuf zo veel mogelijk zijn oorspronkelijke positie zal behouden.
- De grond wordt gestockeerd langs de werkputten. Daarbij wordt de bovengrond gescheiden gehouden van de andere grond. Na het documenteren en afwerken van de werkput wordt de grond terug gestort (in lagen van max. 50 cm) en aangereden.

Afb. 4. De proefsleuven gepland op het plangebied

Het onderzoek wordt uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede praktijk, specifiek zoals verwoord in hoofdstukken 8 en 12.

5.4 Randvoorwaarden

Het proefsleuvenonderzoek zal zich concentreren binnen de beschikbare terreindelen van het plangebied (blauwe zones afbeelding 3), maar dient wel een overkoepelende waardering en advies te geven over het volledige selectiegebied (blauwe en gele zone).

Indien tijdens het proefsleuvenonderzoek een artefactensite als toevalsvondst wordt aangetroffen, dient verdere registratie daarvan plaats te vinden conform de Code van Goede Praktijk (zie ook paragraaf 4.2. Bepaling van de maatregelen voor extra toelichting).

5.5 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er worden geen afwijkingen voorzien ten aanzien van de Code van Goede Praktijk. Indien tijdens het veldwerk blijkt dat een afwijking noodzakelijk dan wordt dit gemotiveerd beschreven in de nota.